

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Навчально-науковий інститут економіки

Факультет менеджменту

Кафедра менеджменту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
кваліфікаційної роботи ступеня магістр

студента _____ Сімоненко Сергія Миколайовича
(прізвище, ім'я, по батькові)

академічної групи _____ 073М-21-1 _____
(шифр)

спеціальності 073 Менеджмент

за освітньо-професійною програмою Менеджмент організацій і логістика

на тему _____ Забезпечення конкурентоспроможності виробничого
підприємства (за матеріалами ПрАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ»)
(назва за наказом ректора)

Керівник кваліфікаційної роботи	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
	Амоша О.І.			

Рецензент				
-----------	--	--	--	--

Нормоконтролер	Амоша О.І.			
----------------	------------	--	--	--

Дніпро
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри менеджменту

_____ В.Я. Швець
(підпис)
«26» вересня 2022 р.

**ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеня магістр**

студенту Сімоненко С.М. академічної групи 073М-21-1
(прізвище та ініціали) (шифр)

спеціальності 073 Менеджмент

за освітньо-професійною програмою Менеджмент організацій і логістика
на тему Забезпечення конкурентоспроможності виробничого підприємства
(за матеріалами ПрАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ»)

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від 18.10.2022 р. № 1144-с

Розділ	Зміст	Термін виконання
Теоретично-методологічний розділ	Теоретичні основи забезпечення конкурентоспроможності виробничого підприємства	26.09.2022 р. – 23.10.2022 р.
Дослідницько-аналітичний розділ	Аналіз діяльності ПрАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ»	24.10.2022 р. – 20.11.2022 р.
Проектно-рекомендаційний розділ	Обґрунтування напрямків підвищення конкурентоспроможності підприємства	21.11.2022 р. – 11.12.2022 р.

Завдання видано _____ Амоша О.І.
(підпис керівника) (прізвище, ініціали)

Дата видачі «26» вересня 2022 року

Дата подання до екзаменаційної комісії «11» грудня 2022 року

Прийнято до виконання _____ Сімоненко С.М.
(підпис студента) (прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи магістра

студента групи 073м-21-1

НТУ «Дніпровська політехніка»

Сімоненко Сергія Миколайовича

на тему: Забезпечення конкурентоспроможності виробничого підприємства (за матеріалами ПрАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ»)

КЛЮЧОВІ СЛОВА: КОНКУРЕНЦІЯ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ, ДІЛОВЕ ОТОЧЕННЯ, ФАКТОРИ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Структура роботи: 86 сторінок комп'ютерного тексту; 11 рисунків; 24 таблиці; 44 джерела посилання.

Об'єкт розроблення – процес забезпечення конкурентоспроможності виробничого підприємства.

Мета роботи – теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо забезпечення конкурентоспроможності виробничого підприємства.

Основні результати кваліфікаційної роботи бакалавра полягають у такому: з'ясовано теоретичні аспекти аналізу факторів впливу на управління конкурентоспроможністю організації; визначено методи діагностики конкурентоспроможності підприємства; розглянуто особливості формування стратегії як фактор забезпечення конкурентоспроможності; проаналізовано особливості діяльності ПрАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ» на ринку труб України; проведено економічний аналіз діяльності ПрАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ»; здійснено аналіз фінансового стану ПрАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ»; проаналізовано конкурентне середовище та ділове оточення ПрАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ»; визначено шляхи забезпечення конкурентоспроможності підприємства у майбутньому; впроваджено системи технічних заходів щодо підвищення конкурентоспроможності ПрАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ» та оцінено ефективність запропонованих заходів.

Методи дослідження – аналіз фінансової звітності, метод порівняння, метод відносних величин, аналіз табличний, структурно-логічний, порівняльний.

Результати кваліфікаційної роботи бакалавра рекомендовано для використання на виробничих підприємствах, які спеціалізуються на виробництві центробіжнolітих труб і порожнистих зливків.

Сфера застосування – при обґрунтуванні ефективності рішень у сфері підвищення конкурентоспроможності виробничого підприємства.

Економічна ефективність запропонованих заходів – прогнозована виручка від реалізації складе 28886,4 тис. грн. при витратах на заходи 16900 тис. грн. При цьому ефект складе 11986,4 тис. грн., а ефективність –1,71 грн. / грн. Це означає, що кожна грн., яка вкладена в підвищення конкурентоспроможності принесе 1,71 грн. додаткової виручки від реалізації.

Значимість роботи – використання технічного резерву.

SUMMARY

Master's qualification thesis

Student group 073M-21-1

Dnipro University of Technology

Simonenko Serhij Mykolajovych

Provision of the competitiveness of a production enterprise (based on the materials of Private JSC "TRUBOSTAL Pipe Plant")

KEYWORDS: COMPETITION, COMPETITIVENESS, BUSINESS ENVIRONMENT, FACTORS OF THE ENVIRONMENT

Structure: 86 printed pages; 11 figures; 24 tables; 44 references.

Object of development is the process of ensuring the competitiveness of a production enterprise.

The aim of the paper – theoretical substantiation and development of practical recommendations for ensuring the competitiveness of the production enterprise.

The main findings of the qualification paper for the Bachelor's degree are as follows: the theoretical aspects of the analysis of factors influencing the management of the competitiveness of the organization are clarified; methods of diagnostics of enterprise competitiveness are defined; features of strategy formation as a factor of ensuring competitiveness are considered; the peculiarities of the activity of Private JSC Pipe plant "Trubostal" in the pipe market of Ukraine are analyzed; economic analysis of Private JSC Pipe plant "Trubostal" was conducted; analysis of the financial condition of Private JSC Pipe plant "Trubostal"; the competitive environment and business environment of Private JSC Pipe plant "Trubostal" were analyzed; identified ways to ensure the competitiveness of the enterprise in the future; systems of technical measures to increase the competitiveness of Private JSC Pipe plant "Trubostal" were implemented and the effectiveness of the proposed measures was assessed.

Research methods analysis of financial statements, method of comparison, method of relative values, tabular, structural-logical, comparative analysis.

The findings of the qualification paper for the Bachelor's degree are recommended for use in industrial enterprises specializing in the production of centrifugal pipes and hollow ingots.

Application – in substantiating the effectiveness of decisions in the field of increasing the competitiveness of the production enterprise.

Financial viability of the proposed measures – projected sales revenue will be 28886.4 thousand UAH. at the cost of measures 16,900 thousand UAH. The effect will be UAH 11,986.4 thousand, and the efficiency will be UAH 1.71./ UAH This means that every UAH invested in increasing competitiveness will bring UAH 1.71. additional sales revenue.

The value of the research – is the use of technical reserve.

ЗМІСТ

Вступ	4
1 Теоретичні основи забезпечення конкурентоспроможності виробничого підприємства	7
1.1 Аналіз факторів впливу на управління конкурентоспроможністю організації	7
1.2 Методи діагностики конкурентоспроможності підприємства	13
1.3 Формування стратегії як фактор забезпечення конкурентоспроможності	17
2 Аналіз діяльності ПРАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ»	28
2.1 Діяльність ПРАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ» на ринку труб України	28
2.2 Економічний аналіз діяльності ПРАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ»	34
2.3 Аналіз фінансового стану ПРАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ»	43
2.4 Аналіз конкурентного середовища та ділового оточення ПРАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ»	52
3 Обґрунтування напрямків підвищення конкурентоспроможності підприємства	68
3.1 Шляхи забезпечення конкурентоспроможності підприємства у майбутньому	68
3.2 Впровадження системи технічних заходів щодо підвищення конкурентоспроможності ПРАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ» та оцінювання ефективності запропонованих заходів	71
Висновки	76
Перелік джерел посилання	82

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах ринкової економіки основною метою для будь-якої організації є збереження або розширення займаних позицій на ринку чи його сегментах, стабільне отримання прибутку або його зростання. Для досягнення цієї мети необхідна орієнтація організації на максимізацію прибутку, що, своєю чергою, може бути досягнуто шляхом забезпечення високої конкурентоспроможності. Посилення конкуренції на зовнішньому та внутрішньому ринках викликане посиленням глобалізації світової економіки, збільшенням темпів і масштабів змін у технологічному середовищі. Конкурентоспроможність організації повинна забезпечуватися такими показниками, як висока виробнича ефективність, яка реалізується завдяки сучасному обладнанню, технологіям, кваліфікованими працівникам і здатністю завоювати та тривалий час утримувати стійкі позиції на ринку.

При цьому одним із найважливіших завдань вітчизняних підприємств є забезпечення їх конкурентоспроможності, що помітно зростає з впровадженням стратегії розвитку підприємства, адже діяльність підприємства на ринку дозволяє йому успішно розвиватися та функціонувати, незважаючи на складну економічну ситуацію в країні.

Особливості сучасних економічних відносин змусили підприємства шукати інструменти для стимулювання розвитку, надаючи їм високий рівень конкурентоспроможності. Стратегії конкурентоспроможності бізнесу розглядаються як один із цих інструментів, оскільки їх успішне стійке функціонування визначається їх конкурентною позицією на ринку. Конкурентоспроможність підприємства передбачає, що вона може підтримувати або розширювати своє конкурентне становище на ринку та впливати на ситуацію на ринку, пропонуючи якісні послуги або продукти, що відповідають конкретним потребам споживачів та забезпечують їх ефективність. Це питання вважається актуальним сьогодні, коли в сфері

економічних відносин вносяться кардинальні зміни, одночасно враховуючи потреби ринку та економічні можливості підприємств та їх потенційних інвесторів. Важливість досліджень ще більше посилюється тим, що на конкурентоспроможність впливають відкритість економіки та глобалізаційні процеси. Транснаціональні корпорації, що надходять з національних ринків, посилюють конкуренцію серед виробників завдяки постачанню якісної продукції, водночас змушуючи їх стримувати неконкурентоспроможні підприємства. Оскільки існуючі процеси трансформації мають суттєвий вплив на систему управління підприємством, а для вирішення проблем стабільного функціонування підприємств у довгостроковій перспективі необхідні теоретичні узагальнення, нові інтегровані підходи та наукові основи. Розробка стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємств за викликами та запитамі. Сукупність цих обставин визначає актуальність теми нашої наукової розробки.

Мета кваліфікаційної роботи – теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо забезпечення конкурентоспроможності виробничого підприємства.

Поставлена мета потребує вирішення таких завдань:

- з'ясувати теоретичні аспекти аналізу факторів впливу на управління конкурентоспроможністю організації;
- визначити методи діагностики конкурентоспроможності підприємства;
- розглянути особливості формування стратегії як фактор забезпечення конкурентоспроможності;
- проаналізувати особливості діяльності ПРАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ» на ринку труб України;
- провести економічний аналіз діяльності ПРАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ»;
- здійснити аналіз фінансового стану ПРАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ»;
- проаналізувати конкурентне середовище та ділове оточення ПРАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ»;

- визначити шляхи забезпечення конкурентоспроможності підприємства у майбутньому;

- впровадити системи технічних заходів щодо підвищення конкурентоспроможності ПРАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ» та оцінити ефективність запропонованих заходів.

Об'єктом розроблення в кваліфікаційній роботі є процес забезпечення конкурентоспроможності виробничого підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні підходи до забезпечення конкурентоспроможності ПРАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ».

Методи дослідження. У процесі дослідження було використано методи аналізу фінансової звітності (для аналізу фінансового стану підприємства), метод порівняння (зіставлені певні показники діяльності підприємства за 2019–2020 рр.), метод відносних величин (обчислення коефіцієнтів ефективності, прибутковості, ліквідності та показників фінансової стійкості, ділової активності), аналіз табличний, структурно-логічний, порівняльний.

Практична значущість одержаних результатів полягає у використанні головного напрямку підвищення конкурентоспроможності – використання технічного резерву у ПРАТ «ТЗ «ТРУБОСТАЛЬ». Прогнозована виручка від реалізації складе 28886,4 тис. грн. при витратах на заходи 16900 тис. грн. При цьому ефект складе 11986,4 тис. грн., а ефективність –1,71 грн. / грн. Це означає, що кожна грн., яка вкладена в підвищення конкурентоспроможності принесе 1,71 грн. додаткової виручки від реалізації.